

brede sin Behandling, og saa kommer Loven jo kun saa meget senere til Landstinget. Men dette Thing vil jo derved komme i en mindre heldig Stilling, thi jo mere den Tid nærmer sig, da Grundloven — og dens Bud have vi jo Alle skrevet under paa efter vor bedste Overbevisning at ville holde — kræver en Finantslov, desmindre hyggeligt og fornøieligt bliver det at skulle tage fat paa det Arbejde og maasse fortsætte det udover den Termin, da Grundloven kræver, at nu skulde en Finantslov have foreligget. Vi komme derved til at arbejde under et Tryk, saa at vi enten maa skynde os eller foranledige eller fremtræde som den nærmeste Foranledning om end ikke som egentlig Ophavsmand til, at man gaar ud over den Termin, som Grundloven har fastsat som den allerfidsste for en Finantslovs Tilveiebringelse. Og derfor er det ogsaa naturligt, at her i dette Thing disse Betænkkeligheder ved Udbredelsen af de midlertidige Finantsloves System kom til Orde. Det kom til Orde under en Forhandling om den midlertidige Finantslov for 1875—76, og det var det ærede 4de kongevalgte Medlem, som da gav disse Betænkkeligheder et ligesaa klart som veltalende Udtryk, og som fremhævede det Urigtige i de lange Samlinger, den Stade de forvaldte Administrationen, det Uklare i Affattelsen af Loven og saaledes i det Hele taget fremhævede de forskjellige Ankeposter, som kunde være at fremsætte i Henseende til de midlertidige Love. Som en anden efterfølgende Taler optraadte det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds, idet han begyndte med den Bemærkning, at der vist ikke kan være to Meninger om, at det er en uhyre Ulempe, naar en Finantslov kommer saa sent herind, som det i de sidste Aar har været Tilfældet — jeg slyder at tilføie, at den Gang i to Aar var den kommet til Landstinget den 20de Marts — og det er saa ofte blevet fremhævet, tilføiede Taleren, men det føles næppe i tilbørlig Grad udenfor selve Administrationen, idet det for Administrationen er forbundet med ganske overordentlige Ulemper, at der ikke kan træffes de fornødne Dispositioner i en passende Tid inden Finantsaarets Begyndelse. Det er altsaa saa klart og bestemt udtalt her, hvilke uhyre Ulemper der ere forbundne med, at Finantsloven saaledes kommer saa sent, hvad der jo som bekendt i Reglen er Grunden til, at vi, naar vi ikke kunne blive enige uden i Fællesudvalg, nødes til at ty til en midlertidig Finantslov. Dernæst tilføiede det ærede Medlem, at der kunde blive Spørgsmaal om Forslag til Forandring i Affattelsen, og det kunde ogsaa komme frem og drøftes,

men han ansaa det dog for tvivlsomt, om der ad den Vej paa nogen praktisk Maade kunde raades Bod paa disse Ulemper ved nogenstomhelst Forandring i den midlertidige Indtægts- og Udgiftsbetilling. Nei, det var en anden Betragtning, den ærede Taler mente maatte være den afgjørende; man kan ikke ved enkelte større eller mindre Forandringer i Affattelsen paa nogen praktisk Maade raade Bod paa de uhyre Ulemper, der ligge i Forhalingen. „Seg tror,“ tilføies der, „at der kun kan raades Bod derpaa, naar man omfider kommer til den Erkjendelse, at det ikke kan blive ved at gaa som hidtil.“ Det var den ærede Talers Udtryk, at altsaa Forandringer i Affattelsen hjælper ikke, først naar man er kommen til den Erkjendelse, at det ikke kan blive ved at gaa som hidtil, kan der blive Spørgsmaal om at raade Bod paa de uhyre Ulemper, som Forhalingen medfører. Saa tilføiedes der til Slutning, at det, at den omhandlede Situation i indeværende Samling for nærværende Thing er forbundet med endnu større Ulemper end tidligere, ligger formentlig i den Mangel paa Sysselsættelse, som i fortrinlig Grad har fundet Sted i indeværende Samling. Det forekommer mig næsten, som om disse Ord kunde være udtalte den Dag i Dag; jeg skal blot til Sammentægning henvisse til den Tankegang, der gaar igjennem vort Udvalgs Flertals Betænkning. Men medens man altsaa allerede den Gang havde følt de uhyre Ulemper ved Tilstanden og var kommen til den Erkjendelse, at der kun kunde raades Bod derpaa, naar man slog ind paa en anden Vej og kom til den Erkjendelse, at det ikke kunde blive ved at gaa som hidtil, var det saa langt fra, at det gik bedre, at det tværtimod gik værre og værre. Vi ere endog senere come ind paa den Udvikling, at vi ikke have nøiedes med at leve i Dage, Uger og Maaneder paa midlertidige Finantslove eller paa „Surrogater“, som Folkethingsudvalget i sin Betænkning saa passende kalder dem, nei, vi have levet paa dem i aarevis. Hvis man nu spørger, naar det første Exempel derpaa foreligger, vil man maasse henvisse til Finantsaaret 1881—82, men jeg siger: nei, det forholder sig ikke saaledes. Det første Exempel derpaa er givet i Konfliktsaaret 1877, da levede vi paa en forlænget midlertidig Finantslov Aaret ud. Naar jeg spørger, hvad Grunden var dertil, saa svarer jeg: det var, fordi den ordinære, den regelmæssige Finantslov ikke blev fremmet, og naar jeg spørger: hvor blev den ikke fremmet? saa svarer jeg: det var ikke i dette Thing, thi vi fik den ikke, men det var altsaa ovre i det andet Thing, at man be-